

KÖZLEMÉNY A VARSÓI SZERZŐDÉS POLITIKAI TANÁCSKOZÓ TESTÜLETÉNEK ÜLÉSÉRŐL

(Folytatás az 1. oldalról)

működésének fejlesztésében és egészségének megszilárdításában.

Az ülésen sorrendben elnököltek: Wojciech Jaruzelski, a LEMP KB első titkára, a LNK Minisztertanácsának elnöke, Nicolae Ceausescu, az RKP főtitkára, az RSZK elnöke, Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára.

Az ülés résztvevői a kialakult bonyolult nemzetközi körülmények tükrében együttesen áttekintették az európai helyzetet, és véleményüket cserélték néhány más nemzetközi kérdésről. Ezzel összefüggésben áttekintették a nukleáris háború veszélyének megelőzéséért, a nemzetközi enyhülés megőrzéséért és megszilárdításáért, az európai földrész biztonságának megőrzéséért és az együttműködés fejlesztéséért folytatott küzdelem legfontosabb irányait a jelenlegi szakaszban. Érintve védelmi-politikai szövetségeik tevékenységét, kedvezően értékelték a külügyminiszteri bizottságok és a honvédelmi miniszteri bizottságok az előző, 1980. májusi varsói ülés utáni időszakban végzett munkáját, és kijelölték a további feladatokat.

Az ülés résztvevői következtetéseiket és elképzeléseiket a Varsói Szerződés tagállamai által egyhangúlag elfogadott, s külön nyilvánosságra kerülő politikai nyilatkozatban fejtették ki.

Megállapodtak abban, hogy a Csehszlovák Szocialista Köztársaság mint a politikai tanácskozási testület ülésének rendező országa biztosítja a politikai nyilatkozatnak az Egyesült Nemzetek Szervezete hivatalos dokumentumaként történő terjesztését, s a nyilatkozatot az európai biztonsági és együttműködési értekezleten részt vevő valamennyi állam tudomására hozza. Ennek során külön felhívja a figyelmet arra az új, nagyszabású békejavaslatra, hogy a Varsói Szerződésben részt vevő államok és az Észak-atlanti Szerződés tagállamai kössenek szerződést a katonai erő alkalmazásáról való kölcsönös lemondásról és a békés kapcsolatok fenntartásáról. E szerződés nyitva állna minden más állam előtt. Megállapodás jött létre arról, hogy a Varsói Szerződés tagállamainak külügyminiszteri bizottsága soron következő ülésén áttekintik a kezdeményezés megvalósítására irányuló további lépéseket.

A politikai tanácskozási testület meghallgatta a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erők főparancsnokának jelentését az egyesített parancsnokság gyakorlati tevékenységéről.

Az ülésre a barátság és a kölcsönös elvtársi megértés légkörében került sor. Az ülés kifejezésre juttatta a Varsói Szerződés tagállamai, nézetazonosságát az európai és a világpolitika fő kérdéseiben.

A Varsói Szerződés tagállamai politikai tanácskozási testületének következő ülése Szófiában, a Bolgár Népköztársaság fővárosában lesz.

A Varsói Szerződés politikai tanácskozási testülete ülésének résztvevői tisztelték a CSKP Központi Bizottsága és a csehszlovák kormány szerdán a prágai vár spanyol termében baráti találkozót rendezett.

Ezen részt vettek a küldöttségek vezetői: Jurij Andropov, Nicolae Ceausescu, Erich Honecker, Gustáv Husák, Wojciech Jaruzelski, Kádár János és Todor Zsivkov. Megjelentek továbbá a CSKP KB elnökségének tagjai és póttagjai, a CSKP KB titkárai és titkársági tagjai, valamint a csehszlovák politikai élet más vezető személyiségei. A vendégek között ott voltak a Varsói Szerződés tagállamainak csehszlovákiai nagykövetei is.

Gustáv Husák, a CSKP KB főtitkára, csehszlovák köztársasági elnök a találkozón mondott beszédében hangsúlyozta a politikai tanácskozási testület most véget ért ülésének jelentőségét, s azt, hogy az elfogadott politikai nyilatkozattal a Varsói Szer-

Kádár János, a magyar küldöttség vezetője aláírja a politikai nyilatkozatot, amelyet a Varsói Szerződés politikai tanácskozási testületének ülésén fogadtak el

ződés tagállamai új ösztönzést adnak a bonyolult nemzetközi problémák megoldásához a béke megővése és megszilárdítása, a nemzetek biztonsága és az enyhülési folyamat folytatódása érdekében. Kifejezte meggyőződését, hogy minden állam kormánya méltó figyelmet szentel az építő javaslatoknak, hogy helyesen értelmezze őket mint a világhelyzet veszélyes alakulásának megakadályozására, a népek békés életének szavatolására irányuló közös törekvés megnyilvánulását.

A küldöttségek nevében Todor Zsivkov, a BKP KB főtitkára, a bolgár államtanács elnöke köszönetet mondott a CSKP Központi Bizottságának és Csehszlovákia kormányának a tanácskozási előkészítéséért és a szívélyes fogadtatásért. Rámutatott: a prágai tanácskozás ismét bizonyította a szocialis-

ta országok készségét, hogy új békekezdemenyvezésekkel járuljanak hozzá a háborús veszély elhárításához, a bizalom légkörének létrehozásához az államok közötti kapcsolatokban. Befejezésül sok sikert kívánt Csehszlovákia népének a szocialista társadalom építéséhez.

A baráti találkozót szívélyes, elvtársi légkör jellemezte.

A magyar párt- és kormányküldöttség, amely Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárnak vezetésével részt vett a Varsói Szerződés tagállamai politikai tanácskozási testületének ülésén, szerdán este Prágában találkozott a magyar nagykövetség munkatársaival. Kovács Béla nagykövet adott tájékoztatást a küldöttségnek a külképviselet munkájáról és a prágai magyar kolónia életéről.

Hazaérkezett a szovjet küldöttség

Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára és a vezetésével a Varsói Szerződés tagállamai politikai tanácskozási testületének kétnapos prágai ülésén részt vett szovjet küldöttség tagjai szerdán délután elutaztak a csehszlovák fővárosból. A prága-ruzsnei repülőtéren a küldöttséget Gustáv Husák, a CSKP KB

főtitkára, Csehszlovákia köztársasági elnöke és más magas rangú személyiségek búcsúztatták.

A küldöttség az esti órákban visszaérkezett Moszkvába. A delegációt a repülőtéren az SZKP KB Politikai Bizottságának tagjai, a KB titkárai és más hivatalos személyiségek fogadták.

Hazaindult a magyar küldöttség

Szerdán késő este Prágából vonaton hazaindult a magyar párt- és kormányküldöttség, amely Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárnak vezetésével részt vett a Varsói Szerződés tagállamai politikai tanácskozási testületének kétnapos ülésén. A küldöttség tagja Lázár György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, Várkonyi

Péter, az MSZMP KB titkárnak, Czinege Lajos honvédelmi miniszter és Puja Frigyes külügyminiszter, az MSZMP KB tagjai.

Búcsúztatásukra a prágai főpályaudvaron megjelent Vasil Bilák, a CSKP KB elnökségének tagja, a Központi Bizottság titkára, valamint a csehszlovák párt- és állami vezetés több más képviselője. Ott volt Kovács Béla prágai magyar nagykövet is.

MÉRSÉKELT NÖVEKEDÉS A TERMELÉSBE

Méhes Lajos ipari miniszter beszél (MTI-fotó: Tóth Gyula felvétele — Telefotó — KS)

(Folytatás az 1. oldalról)

jesítésére. Az ipari termékek konvertibilis exportjának mintegy 5 százalékos emelkedését tervezik.

Végezetül a miniszter az ipar foglalkoztatási helyzetét ismertette rámutatott: a

munkaerőforrások általában szűkösek. Az ebből eredő gondokat tetézi, hogy az idén kevés lehetőség van a jövődelem emelésére. Különösen fontos lehet, hogy a bérek a teljesítményekkel összhangban növekedjenek.

A legjobb dolgozók telje-

Elhunyt Bugár Jánosné

Mély megrendüléssel és fájdalommal tudatjuk, hogy Bugár Jánosné elvtársnő, a magyar munkásmozgalm régi harcosa, az MSZMP Központi Bizottságának volt tagja, a Szakszervezetek Országos Tanácsának tagja, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának alelnöke hosszasan tartó, súlyos betegség után elhunyt.

Bugár Jánosné temetése január 12-én, szerdán 14 órakor lesz a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában. Barátai, harcosársai, volt munkatársai 13.30 óratól róhatják le kegyeletüket a ravatalnál.

Az MSZMP Központi Bizottsága
A Szakszervezetek Országos Tanácsa
A Hazafias Népfrent Országos Tanácsa

Befejeződtek a magyar-kanadai kereskedelmi tárgyalások

Gerald Regan kanadai külkereskedelmi államminiszter, aki Veress Péter külkereskedelmi miniszter hivatalos meghívására hazánkban tartózkodott, szerdán elutazott Budapestre. A vendéget fogadta Marjai József miniszterelnök-helyettes. Gerald Regan megbeszélést folytatott Méhes Lajos ipari, Vánca Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterrel, valamint Nagy János külügyi államtitkárval.

RÖVIDEN

Lusaka (UPI). — Zambia északnyugati részén, Ondola város közelében az országúton egy zsúfolt busz összeütközött egy cementszállító tartálykocsival. A szerencsétlenség következtében tizen életüket veszítették, harmincnyolcan pedig súlyosan megsérültek.

Madrid (MTI). — Barcelonában különös hobbi hódít — a kigyóirtás. Tavaly több mint háromszázvan vásároltak óriáskigyót, és ott-honukban, háziállatként tartják őket. E hét elején a spanyol városban nagy riadalom támadt, amikor egy „hazulról” megszökött kigyó megjelent az egyik áruházban.

Kulcsév

Volt valami jelképes abban, hogy miközben Prágában az enyhülés vívmányainak megőrzési módokozatáról tárgyalt a Varsói Szerződés legmagasabb fóruma, a politikai tanácskozási testület, Ronald Reagan egy egészen másfajta testület összehozásán fáradozott. Ennek az úgynevezett tanácsadó bizottságnak — amelyben ismét feltűnt Haig ex- külügyminiszter és Harold Brown, Carter hadügyminisztere — egyetlen feladata van: megtalálni annak a módját, miként lehetne keresztül-hajszolni az egyelőre makacsodó amerikai törvényhozás az MX-rakéta telepítési programját.

Ezek után nem csoda, ha a világ-, sőt az amerikai sajtóban is mind többet írnak a kétfajta megközelítési módról. Az egyikre, a Varsói Szerződés országra, az jellemző, hogy fáradhatatlanul kutatja a fegyverkezési hajszát megállítására irányuló igazi megegyezést, és ennek érdekében új és új javaslatokkal áll elő; miközben a másik, az amerikai fél — nemegyszer saját szövetségeseit is elkedvetlenítve — egyedül és kizárólag egy nem létező „hátrány” behozásával, a valóságban az erőfölény megszerzésével törődik.

Pedig éppen a törvényhozás ellenállása jelzi, hogy a józanabb amerikai körök részéről fokozódik a kormányra gyakorolt nyomás. Nyilvánvalóan erre vezethető vissza az elnök legutóbbi nyilatkozatának némileg megváltozott hangja. A nagy kérdés most az, vajon csak a hazai nyugtalankodók és az aggodó szövetségesek megnyugtatóra szánt taktikai módosulásról van-e szó, vagy egy érlelődő közeledési szándék első jeléről. Sajnos, a különleges MX-bizottság kijelölése nem túl biztató jel egy olyan időpontban, amikor nemcsak a világ, de Amerika is hangos attól a véleményétől, hogy Andropov javaslatát a következő lépést most már Washingtonnak kell megtennie.

Hogy ez az óhaj mennyire benne van a levegőben, arra jellemző, hogy a CBS, az egyik legnagyobb amerikai tv-hálózat egyórás (!) interjút készített George Kennannel, a neves politikussal, az USA volt moszkvai nagykövétél. „A Szovjetunió és az Egyesült Államok egymástól élesen különböző társadalmi rendszerre ellenére hatvan évig élt egymás mellett, és nehéz lenne belátni, miért lenne ez ma kevésbé lehetséges, mint korábban” — mondta egyebek között Kennan, majd emlékeztetett a sorozatos szovjet javaslatokra, és kimondta a legfontosabbat: „valamit tennünk kell!”

Az elmúlt néhány órában hasonló hangvételű nyilatkozatot tett Nixon volt elnök, McGeorge Bundy volt nemzetbiztonsági főtanácsadó és Joseph Biden szenátor, a szenátus külügyi és hírszerzési bizottságának tagja. A névsor önmagáért beszél. Jól érzékelteti azt, amiről mostanában annyit ír a világsajtó: hogy 1983. a tervezett eurorakéta-telepítés esztendeje kulcsév; vagy a látványos előrelépés, vagy a szakadék felé sodródás esztendeje.

Harmit Endre

Új bíborosok

ROMA (MTI). II. János Pál kollégium létszáma. Mivel pápa a szokásos szerdai kihallgatáson közölte, hogy a ketten idősebbek 80 évnl, február 2-i konzisztóriumon összesen pedig 18-an vannak 18 főpapot bíborossá avat. Bíboros lesz többek közt Jozsef Glomp érsek, Lengyelország primása, Lustiger páriszi, Danneels brüsszeli, Martini milánói és Bernardin chicagói érsek.

A szerdán ismertettekkel nem vehetnek részt konklá-138-ra emelkedett a bíborosi vén.

Lemondta közel-keleti útját a brit külügyminiszter

LONDON (MTI). Francis Pym brit külügyminiszter a saudai ügyet nem is hozta Szaúd-Arábiával kirombant szöbe, csupán Abu Dhabi, diplomáciai viszály nyomán Katar és Oman nevét emlilemondta egész — jövő héttől esedékes — arab-öbölbeli útját. A lemondás közvetlen előzménye londoni források szerint az volt, hogy Szaúd-Arábia után Abu Dhabi, majd Katar is értesére adta a brit külügyminisztériumnak: jelenleg nem látnak szívesen.

A brit fővárosban szerdán kiadott hivatalos közlemény a saudai ügyet nem is hozta Szaúd-Arábiával kirombant szöbe, csupán Abu Dhabi, diplomáciai viszály nyomán Katar és Oman nevét emlilemondta egész — jövő héttől esedékes — arab-öbölbeli útját. A lemondás közvetlen előzménye londoni források szerint az volt, hogy Szaúd-Arábia után Abu Dhabi, majd Katar is értesére adta a brit külügyminisztériumnak: jelenleg nem látnak szívesen.

A brit fővárosban szerdán kiadott hivatalos közlemény a saudai ügyet nem is hozta Szaúd-Arábiával kirombant szöbe, csupán Abu Dhabi, diplomáciai viszály nyomán Katar és Oman nevét emlilemondta egész — jövő héttől esedékes — arab-öbölbeli útját. A lemondás közvetlen előzménye londoni források szerint az volt, hogy Szaúd-Arábia után Abu Dhabi, majd Katar is értesére adta a brit külügyminisztériumnak: jelenleg nem látnak szívesen.

A brit fővárosban szerdán kiadott hivatalos közlemény a saudai ügyet nem is hozta Szaúd-Arábiával kirombant szöbe, csupán Abu Dhabi, diplomáciai viszály nyomán Katar és Oman nevét emlilemondta egész — jövő héttől esedékes — arab-öbölbeli útját. A lemondás közvetlen előzménye londoni források szerint az volt, hogy Szaúd-Arábia után Abu Dhabi, majd Katar is értesére adta a brit külügyminisztériumnak: jelenleg nem látnak szívesen.

Fegyveres akciók Dél-Libanban a megszállók ellen

BEJRUT (MTI). A napi rend tisztázására szorítókozó izraeli-libanoni tárgyalásokkal párhuzamosan sokasodnak az izraeli megszállók ellen végrehajtott fegyveres akciók Dél-Libanban.

Szerda reggel Bejrutól délre, a szidoni úton felrobant és kigyulladt egy izraeli katonai teherautó, és még egy óra múlva is égett. Az első jelentések szerint két katonára meghalt, több megszebesült. Az izraeli hadsereg közölte, hogy az izraeli katonák és üldözőbe vett egy gyanús gépkocsit.

Kedden Szidontól északra fegyveresek elrobaltak két izraeli katonát, míg egy harmadik — tisztázatlan körülmények között meghalt — katonára holttestét egy tengerparti bekötőúton találták meg. A Tel Aviv-i rádió szerint egy izraeli tartálykocsi civil gépkocsivezetőjét rabolták el. A megszálló hatóságok megszigorították a környék ellenőrzését, és több libanoni állampolgárt őrizetbe vettek.

A Libanoni Nemzeti Ellenállási Front közölte, hogy harcosai vasárnap utasaival együtt megsemmisítették egy izraeli terepjáró kocsit Szidon déli bejáratánál.

Évente félmillió ötlet az en

Nyersanyagok viszonylag szegények, aminek meg lehetősége ez mutatja az M-giatakarékosságát, amelynek már a tulajdoni zajtolt napokban. A társvezet pályázata lődést váltott k gazdasági szakerében — az öt 543 javaslatot d az energiatudományok területén. Ezek sége megvalósítható kezük — s óvatosság szerint is több m-től nyerhet így, vid idő alatt az tás.

Idézzünk felnyat a legutóbbi llyázatai közül! rakban felhasználga kocs helyett megoldás is sz egyik földgázsz nagy inerrtartalalacsony kalóriáj kívánja a kocszteni. A módszer kucorgyárban a s így népgazdaság is jelentős m eredményezhet. pályamunka lényletes készülék, a tó-csésplő gépekr már aratás közbé terményit. A kö ezer forintos kés ségével a termék zalékkal szárazza hetnek a tárolók zetil még egy öt fényszőveket enegét csökkenti. Bő viszonylag költsé

A KORSZERŐ Szakos a vénk

A megyszékh legnagobb forgó áruházának, a vásárlói az utóbb több szokatlan v lehettek az üzl. Az eddig is közke sárlóhely bőségek tékával vonzotta és a megyszékh A cukorbeteg, árukat rendszeres pedig valósággal nek tekintették zat.

A napokban édesi megállapodás Hajdú-Bihar meszer-kiskereskede lat és a megyei egészségügyi és Állomásának egé si osztálya. Az é des alapján közö datevékenységet a korszerű, egész lálkozásra való lamint az egyes és állapotok hely nak elterjesztése. A megállapodás egészségnevelési matikusan feldolgo lönböző táplálko

Múzeum

Kun Zsigmond gos múzeum. A 9 feleségével együtt

Évente félmilliárd forint megtakarítás

Ötletbőség az energiapályázatokon

Nyersanyagokban ugyan viszonylag szegény ország vagyunk, ám ötletekben meglehetősen gazdagok — ezt mutatja az MTESZ energiatakarékosági pályázata, amelynek már az ötödik fordulójára zajlott le az elmúlt napokban. A társadalmi szervezet pályázata nagy érdeklődést váltott ki a műszaki, gazdasági szakemberek körében — az öt fordulón 543 javaslatot dolgoztak ki az energiafogyasztás csökkentésére. Ezek nagy többsége megvalósíthatónak ígérkezik — s óvatossággal szemlélve is több milliárd forintot nyerhet így, aránylag rövid idő alatt az államháztartás.

Idézünk fel csak néhányat a legutóbbi forduló pályázatai közül! A cukorgyárakban felhasznált igen drága koksz helyettesítésére két megoldás is született: az egyik földgázzal, a másik nagy inerttartalmú, azaz alacsony kalóriájú földgázzal kívánja a kokszot helyettesíteni. A módszer valamennyi cukorgyárban alkalmazható, s így népgazdasági szinten is jelentős megtakarítást eredményezhet. Egy másik pályamunka lényege egy ötleletes készülék, amely az arató-céplő gépekre felszerelve már aratás közben szárítja a terményt. A körülbelül 12 ezer forintot készülték segítségével a termények 5 százalékkal szárazabbban kerülhetnek a tárolókba. És végzetül még egy ötlet, amely a fénycsővek energiavesztését csökkenti. Bár a módszer viszonylag költséges, olyan

helyeken, ahol állandó a világítás, például az áruházakban vagy a metró állomásain, viszonylag gyorsan megtérül.

Jó ötletek tehát bőséggel vannak, s a sorsuk is kedvezőbb a szokásosnál: a pályázatok nagy része vagy megvalósult, vagy a megvalósítás útján van. Eredményeik sem csekélyek — csupán az eddig alkalmazott megoldások évente több mint félmilliárd forint energiamegtakarítást eredményeznek.

A takarékosagra pedig igen nagy szükségünk van — még akkor is, ha energiakörülményeink pillanatnyilag kedvező. A lakosság ugyan több energiát használt fel ebben az évben, mint a korábbiakban — a háztartások korszerűsödésével különösen a villamosenergia-fogyasztás bővült — ám az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés mérsékelte a fogyasztását. Végül soron tehát 1982-ben is körülbelül annyi energiát használtunk fel, mint egy évvel korábban.

Energiellátásunk egészére kiegyensúlyozottnak ígérkezik, készleteink lehetővé teszik, hogy összességében zavartalanul, fennakadás nélkül elégíthessük ki a fogyasztók igényeit.

Mindez azonban nagy erőfeszítéseket kíván a hazai energiatermelő ágazatoktól. Különösen a szénbányászat került igen nehéz helyzetbe — a múlt év során ugyanis több bányában a vártnál kedvezőtlenebb geológiai viszonyok, váratlan víz- és

iszapbetörések nehezítették a munkát, vetették vissza a termelést. A tervtől való elmaradás a lakosság ellátásában is zavarokat okozott. A bányások éppen ezért számtalan túlmunkát vállaltak, s igen nagy erőfeszítések árán az év végéig teljesítik a termelési tervüket. Hasonlóképpen elismerésre méltó a földgázbányászok teljesítménye is — termelési tervüket félmilliárd köbméterrel teljesítették túl, s ezzel nem csekély olajmegtakarítást tettek lehetővé.

A biztonságos ellátás azonban az emberi erőfeszítések mellett jelentős anyagi terheket is jelent. Ezek ellensúlyozása csakis akkor lehetséges, ha még gondosabban, okosabban bánunk az energiával, s meggyorsítjuk az energiagazdálkodás ésszerűsítését. Ami egyúttal azt is jelenti, hogy támogatunk és felhasználunk minden olyan ötletet, ami energiamegtakarítást eredményez. Például azokat a pályamunkákat, amelyeket az MTESZ felhívására dolgoztak ki a szakemberek. De azért az is fontos, hogy ne csak azoknak a javaslatoknak legyen becslése a vállalatoknál, amelyek egyszerre hoznak jelentős megtakarítást. Az apró, önmagukban talán csekélynek tűnő, de éppen ezért olcsón is megvalósítható ötletek ugyanis összességükben sokra mehetnek. S a vállalati energetikusok a megmondható, hogy ilyen ötletekben is bővíven vagyunk.

Kozma Judit

MAGYARHOMOROG

Sertéstelep-megújítás hónapok alatt

Nyereséges a Béke Tsz

Ismételgetésre, izlelgetésre érdemes, jó hír Magyarhomorogról az új esztendő első napjaiban: a Béke Termelőszövetkezet, amely eddig úgyiszlóván csak veszteségeit számolhatta, körülbelül 2,5 millió forint nyereséget könyvelhet el tavalyi munkája eredményeként. Nos, úgy gondolom, bármily sok gond nyomja a termelőket, erre a hírre a Sebes-Köröstől a Tiszáig felfigyelnek a szakmabeliek. Az Oláh István tsz-elnök vezette, megfiatalított vezetőség emelt fővel léphet a tagság elé, mert teljesítette, amit megígért. S visszanyerheti önbizalmát, önbizalmát maga a tagság is. hiszen, ime, nincs lehetetlen...

Noha tudjuk, a sikert több oldalról kovácsolják. Ez egyszer azonban ne soroljuk a sokféle támogatást, amiben a szövetkezet részesült. Azt hiszem, felesleges erre bárkit is emlékeztetnünk.

Nincsenek híján a szerénységnek és a realizmusnak a szövetkezet vezetői sem, Oláh István is gyorsan hozzáteszi a nagy újsághoz (amit kétszer is megismételttem vele a telefonba), hogy ilyen jó időjárás, mint tavaly, talán száz esztendője sem járt a homorogi határra. Előidézője azonban a két és fél millióra a korábbinál jóval fegyvermezeibb munka, a megannyi megtakarított költség, nem utolsósorban az, hogy a visszafogott költségek ellenére is növelni tudták a természetlágokat.

Amikor legutóbb, az év vége felé Magyarhomorogon jártunk, fotós kollégám a rekonstrukciós átváltozását élő sertéstelepen készített felvételeket. Azon a sertéstelepen, ami tizenkét esztendője épült, s azóta — pontosabban 1982 második feléig — ugyanúgy, az eredeti technológiájával üzemelt.

— Nem is tudom, van-e még egyáltalán valahol padlótetéses technológia — mondta az elnök, hozzátéve, hogy nem lett volna ez rossz, sőt nagyon is jó volt — az árrögzítés tette elavulttá. A körülmények, a követelmények miatt réges-rég át kellett volna alakítani. Az átalakítás azonban késétt, egyre késétt, s ki tudja, hány ok közrejátszása folytán a sor végére maradt a megve első szakított sertéstelepe.

Micsoda világ!

Asztalomra csaptak az újságot és valóságilag fenyegetni látszottak a című változattal mondattal. Ketten voltak, állást keresők. És mondták a magukat, hogy csak az él meg, akinek protekciója van. Ők tudtak jó munkahelyet, korán tudták, arra vártak. Jelentkeztek és azzal küldték el őket, hogy nincs felvétel, holott az újság a bizonyosság rá, hogy felvétel hirdet a gyár.

Kérdeztem, hogy mit várnak tőlem: azt a bizonyos hiányolt protekciót-e vagy tanácsot. Mondták, hogy elég lenne az is, ha valaki oda telefonálna, hiszen nekik etetni kell a családot. Sürögős a munka. Kértek, fenyegettek, próbáltak a szívemre hatni, hogy otthon a sok gyerek. Ha az egyikük elfáradt, a másikuk segített.

Elkértem az újságot. Valóban négy üzem hirdett azon a napon, de valamennyi hirdetés végén ott állott egy-egy mondat. Valójában ugyanazt jelentette mind. A vállalatok már az újsághirdetésben kikötötték, hogy ne jelentkezzenek olyanok, akik két éven belül többször is munkahelyet változtattak, akiknek „kilépett” bejegyzé-

A fénykép aligha képes közvetíteni a különbséget: az új technológia előnyét...

... régihez képest (Fotó: Kőszeghy György)

sú munkakönyvük van. Két panaszosomat is ezért nem fogadtak sehol. Ez háborított fel őket. Csakúgy röpöködtek a mondatok. „Nem nézik a kétezi embert semmibe... Mit tudják az irodán, hogy hány gyerek sír otthon... Micsoda világ az, ahol munkát se kap az ember...”

Az egyik panaszos, a munkakönyve tanúsága szerint két év alatt négyszer változtatott munkahelyet, az utóbbi két hónapban nem dolgozott. Házat épített a sógora, ott segített.

A házat építő sógor volt a másik panaszos. Ő négy hónapja nem dolgozik. Ahová most jelentkezett, az a kilencedik munkahelye lett volna.

Nem a világ fordult hiedegre, de igenis a világ keményedett valamennyit. Nem feltétlenül kell a gazdasági nehézségeinket emlegetni ahhoz, hogy kimondjuk: nem az baj, hogy az eddigi életük alapján a munkára kevésbé alkalmasnak tűnő embereket nem fogadják szívesen, hanem az, hogy korábban szinte mindenütt szívesen fogadták őket. Nem az a baj, hogy tizedik munkahelyet találni

künk annyi pénzünk, hogy idegenekkel dolgoztassunk... — Akkor azt gondoltam, s ma is úgy érzem, egész riport rejlik ebben az egyetlen mondatban, nem is akármilyen.

S a lényeg: már leválasztották a battériákon az első malacokat — a korábbinál jobb súlytal, kevesebb elhullással. Az idén, amennyiben a háztájiba irányuló „alapanyag-kihelyezés” is olyan szépen megy, mint ahogyan tervezik, akár tízezer hízósertést is értékesíthet a magyarhomorogi Béke Tsz.

G. I.

A KORSZERŰ TÁPLÁLKOZÁSÉRT

Szakosodik a vénkerti ABC-áruház

A megészéskhely egyik legnagyobb forgalmú ABC-áruházának, a vénkerti ABC-áruházának az utóbbi napokban több szokatlan változást észlelhetek az üzletbe lépve. Az eddig is közkezdvelt bevásárlóhely bőséges áruválasztékával vonzotta a lakótelep és a megyeszékhely vásárlóit. A cukorbeteg, a diabetikus árukat rendszeresen vásárlók pedig valóságos törzshelyüknek tekintették az üzletházat.

A napokban együttműködési megállapodást kötött a Hajdú-Bihar megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat és a megyei tanács Közegészségügyi és Járványügyi Állomásának egészségnevelési osztálya. Az együttműködés alapján közös propagandatevékenységet fejtenek ki a korszerű, egészséges táplálkozásra való nevelés, valamint az egyes betegségek és állapotok helyes diétájának elterjesztése érdekében. A megállapodás szerint az egészségnevelési osztály természetesen feldolgozza a különböző táplálkozási beteg-

ségeket, s az üzletekben alkalmanként szaktanácsadást szerveznek. Az osztály az egészséges táplálkozás propagálását szolgáló plakátokat, magnetofon-műsorokat és népszerű egészségügyi filmeket ad a vállalatnak.

A Hajdú-Bihar megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat a szerződés alapján átrendezte a vénkerti ABC-áruházat, ahol a korszerű, egészséges táplálkozáshoz és a különböző diétákhoz szükséges élelmiszerek és italok legszélesebb választékát megteremtik. Alkalmanként kóstolóval egybekötött termékmintatételt tartanak. Mostantól olyan marlompipari termékek is kaphatók, amelyek a zsír- és cukorkommentes ételek elkészítéséhez szükségesek. Az átalakított profilban különleges gyógyfűvek, teák és speciális edények, főlíák kínálata is szerepel. Minden páratlan héten pénteken fél 3-tól fél 4-ig táplálkozási szakemberek rendszeres tanácsadást tartanak az ABC-áruházban.

Múzeum a lakásban

Kun Zsigmond budapesti Fraknó utcai lakása valóságos múzeum. A 90 éves nyugdíjas egy életen át gyűjtötte feleségével együtt a magyar folklór tárgyi emlékeit

NOTESZLAPOK

Két ünnep közt

Az ember hálátel szívvel gondol a piros betűs ünnepekre. Közlekedtük meggyorsítja az eddig akadózva folyó munkákat — a mennyiségi változások hirtelen minőségi változásba csapnak át: az épületekről eltűnnek az állványok (a járókelőknek nem kell többé gerendaerdőben botorkálniuk — az ablakokon újra árad a fény), elkészülnek az utak (megszűnik az ideiglenesen kihelyezett táblák közötti szalalomozás, az elterelő utak toporgás — gyorsan, döcöcsés nélkül gurul újra a kerék) és a járdák is (nem kell többé sárban, gödrök között caplatni) ... stb. stb. Megy minden, mint a karikacsapás! Varázslásra!

És a piros betűs ünnepeknek más jótékony hatásuk is van. Ilyenkor érik be a munka gyümölcse: a szorgosok (és szorgosoknak látszó) jutalmakat, kitüntetésekkel vehetnek át...

Az ember hálátel szívvel gondol a nem piros betűs ünnepekre is. Karácsony előtt például újra *homo sapiens* lesz az ember. Nemcsak a hadviselő felek kötnék hirtelen fegyverszünetet, a békében is felmutatja *emberejét* az ember: figyelmesebb az idősek, a betegek iránt, előzékenyebb társaihoz. Ennek ezer jelét a legközönyösebbek is észreveszik. Szinte csoda, hogy a vásárlókkal teli játékboltokban nem vevő, sem eladó nem veszítette el a fejét... A főutcán két személygépkocsi majdnem összeütközött. Fekcsikorgás. Mindketten megálltak. Nem volt dudálás, kiabálás, durva szóváltás... És arra is emlékszem — bár ez nem a mostani karácsony előtt történt —, hogy a villamosmegállónál kijött fülkéből a vezető, és segített leszállni a fehér bottal tapogatózó utasnak...

Az ember felsóhajt: Bárcsak gyakrabban lenne ünnep! Vagy a hétköznapjainkat kellene ünnepibb tenni! Mert két ünnep közt sokszor hosszú hónapok telnek el...

S. F.

Versenyfutás az idővel

Debrecen alsó és középfokú oktatási intézményeinek helyzetével foglalkozott a városi tanács legutóbbi ülésén. A művelődési osztály elöljárója alapján képet kaptunk a város iskoláinak állapotáról, a mai gondokról és sajnos azokról is, amelyek meglétével még hosszú éve-

ken keresztül számolni kell. Amennyire öröm, hogy az utóbbi évtizedben ugrásszerűen megnőtt a születő gyermekek száma, annyira nehezen tudunk lépést tartani a demográfiai mozgással és megfelelő számú óvodát és iskolát építeni.

Szűkös, de van hely

Az 1970-es évek eleje óta az óvodai helyek száma Debrecenben 4398-ról 8580-ra nőtt, az óvodások száma pedig 5500-ról 10 ezer fölé emelkedett. 1980 szeptember óta Debrecenben minden jelentkező felvesznek óvodába. Igaz, nem minden gyermeket tudnak fogadni a lakóhelyhez legközelebb levő intézmények. Az 1981-82-es tanévben négy autóbusszal 250, az 1982-83-as tanévben öt autóbusszal 300 gyermeket kell utaztatni naponta. Egyes óvodák túlszűfoltak, kapacitásuk kihatásnálta 120, illetve 150 százalékos. Mindezek ellenére rendkívül jelentős eredménynek kell tekintenünk, hogy minden gyermek járhat óvodába, hiszen pár évvel ezelőtt még évente 1000 kérelmet utasítottak el helyhiány miatt.

Meg kell említenünk, hogy a hálózat fejlesztésében nagy szerepe volt a város lakosságának. Az 1976-ban meghirdetett *Egy nap az óvodákért* mozgalom keretében a dolgozók évente egy napot bérmentés nélkül ajánlották fel, a vállalatok is jelentős összeggel segítettek a tanács óvodaépítési programját. Így túlzás nélkül mondhatjuk, hogy a jelenleg Debrecenben kialakult kedvező helyzet társadalmi összefogás eredménye, mert a tanács saját erőből nem tudta volna a hálózatot a kívánt mértékben fejleszteni.

Zsúfoltság a lakótelepek iskoláiban

Az V. ötéves terv időszakában a demográfiai hullámokat követve épültek Debrecenben új általános iskolák. Így volt ez a VI. ötéves terv első két évében is. A nagyarányú fejlesztés ellenére csak a korábbi tantermi elvárások szintjén tudta a város biztosítani. Az 1974-75-ös tanévben 16 ezer gyerek iratkozott be általános iskolába, jelenleg pedig 24 ezer az általános iskolások száma.

Az új lakótelepek modern iskoláiban nagy a zsúfoltság, sőt nem is sikerült minden tanulócsoporthoz elhelyezni a lakótelepi iskolákban. Jelenleg négy tanulócsoporthoz kell naponta buszoznia a volt Ady, illetve a Dózsa György úti Általános Iskola. Ezen a helyzeten a közeljövőben nem lehet változtatni, sőt a következő években még több gyermek kerülve tanulócsoporthoz áthelyezésre lesz szükség.

Eppen ezért elengedhetetlen, hogy a VI. ötéves terv hátralevő éveiben a tervezett iskolafelépítés megvalósuljon, és valamennyi tervezett tanterem felépüljön. A gondokat ugyan enyhíti, hogy a Békeúti és a Kun Béla Általános Iskolát négy-nyolc új tanteremmel bővítik.

Mindjárt azt is tisztáznunk kell azonban, hogy a *bábozás mint tevékenység nem merül ki az amatőr és hivatásos csoportok működésével.* Az óvodától az iskoláig éppen mostanság növekszik meg szerepe a nevelésben, a gyermek személyiségének formálásában, a szakköri életben, s ennek hatása évek múltán bizonyosan ábrázódik majd a szervezett bábozómozgalom fejlődésében.

Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a VI. ötéves terv hátralevő éveiben a tervezett iskolafelépítés megvalósuljon, és valamennyi tervezett tanterem felépüljön. A gondokat ugyan enyhíti, hogy a Békeúti és a Kun Béla Általános Iskolát négy-nyolc új tanteremmel bővítik.

Mindjárt azt is tisztáznunk kell azonban, hogy a *bábozás mint tevékenység nem merül ki az amatőr és hivatásos csoportok működésével.* Az óvodától az iskoláig éppen mostanság növekszik meg szerepe a nevelésben, a gyermek személyiségének formálásában, a szakköri életben, s ennek hatása évek múltán bizonyosan ábrázódik majd a szervezett bábozómozgalom fejlődésében.

Késnek a taneszközök

Az oktató-nevelő munkát az intézmények zsúfoltságán kívül nehezíti az új taneszközök késése és hiánya. Az elmúlt tanév során a debreceni általános iskolák 1 millió 600 ezer forintot fordítottak az új tantervekhez szükséges megfelelő eszközök vásárlására. A TANÉRT szállításai gyakran késnek, a tantervek eredményes végrehajtását akadályozzák a hiányzó eszközök.

Szép eredményekről adhatunk számot Debrecenben a tankötelezettségi törvény

végrehajtásának területéről. A beiskolázás százszázalékosnak mondható. A tanulók 90,3 százaléka 14 éves korában befejezi általános iskolai tanulmányait, 16 éves korig pedig a gyerekek 99,3 százaléka. A diákok 54,5 százaléka napközis, a szervezett gyermekélelmézésben 55,1 százalékuk részesül. Ezek az adatok kedvezőbbek az országos átlagnál, gond azonban itt is van, elsősorban a lakótelepeken, ahol csak az alsóok részére tudnak napközis ellátást biztosítani.

Fakultáció, de hol...?

A demográfiai hullám már elérte a középsiskolákat is. Mivel Debrecen központi szerepét a középsiskolai hálózat fejlesztéséhez nem kapott, így a meglévő intézményekben kellett a gyermekeket elhelyezni. Megnőtt a középsiskolák tanulócsoporthoz tartozóinak a száma, emelkedő tendenciát mutatnak az osztálylétszámok. Egyértelműen követeljük ebből, hogy a középsiskolákban is nő a zsúfoltság. Az oktató-nevelő munka feltételei nehezebbé válnak.

A gondokat tetézi, hogy most került sor a fakultáció bevezetésére, plusz tantermekre van szükség.

A debreceni alsó és középfokú oktatás történetében aligha volt példa arra, hogy tíz év alatt annyi óvoda, általános iskola és középsiskolai kollégium épüljön, mint az utóbbi évtizedben. Mégis azt kell összegzésként megfogalmaznunk, hogy az erőfeszítések nem tudták megoldani a debreceni iskoláigény problémáit. Öröm, hogy minden óvodát fel tudnak ven-

ni, az azonban aggasztó, hogy egy évtizeden keresztül zsúfoltak lesznek a debreceni általános és középsiskolák.

És jelentkeznek az újabb nehézségek.

Mi lesz néhány év múlva a helyzet a középsiskolákban? ...

Új intézmények nélkül nem lesz mód a gyerekek beiskolázására, továbbtanulásának biztosítására. A debreceni oktatásügy fontos kérdése, hogy a városi tanács által megvásárolt Tanítóképző Főiskola épülete már a VI. ötéves tervben önálló gimnáziumként tud-e működni. A VII. ötéves terv első évében pedig ezenkívül egy új középsiskolának is meg kell kezdenie működését.

A gyermekek jövője érdekében elvárható, hogy a jelenleg folyó felújítások és az új beruházások a tervezett határidőre elkészüljenek, hogy minden gyermeket, aki erre méltó, le lehessen ültetni a középsiskolák padjaiba általános iskolai tanulmányai befejezése után.

Filep Tibor

Egy ideje mind gyakrabban teszik fel kisgyermekes debreceni szülők a kérdést: milyen elfoglaltságot biztosítsanak csemetéiknek a hét végén, hová vigyék őket szórakozni, mivel kulturális műsorral elégtételt ki mese- és látványigényeik?

Az életkori sajátosságokból adódóan a 3-10 éves gyerekek talán legkedveltebb, legizgatottabb örömszerzési forrása a bábszínház, bábelőadás. Sokszor azonban hiábavaló a töprengés: Debrecen, ez a kétszázéves nagyváros elfeledkezni látszik e korosztály kulturális igényeiről; alig-alig kínál érdemben számbajöhető, színvonalas bábelőadásokat vagy szerkesztett műsorokat a gyerekeknek. Nem csoda, ha a szülői töprengések-ből elégedetlen fejcsóválások, majd ingerült kérdések lesznek, amelyek meg nem nevezett címettel a város művelődési életének irányítói: vajon mi az oka az áldatlan helyzetnek, s mit tesznek az illetékesek a hiány megszüntetéséért?

Gyermekcipőben

Nem könnyű egyértelmű választ adni ezekre a kérdésekre. Még akkor sem, ha ez a választ — önkényesen, de a kénszerűségről — a bábelőadások ügyére szűkítjük. Tudjuk, hogy a bábelőadás csupán egyik formája a gyermekhez szóló műsoroknak — de arról is van tudomásunk, hogy egyes országokban a bábozás önálló művészeti ág a kulturális élet szervezésében. Magyarországot csak jóindulattal sorolhatnánk eme országok közé. Természetes hát, hogy akkor, amikor Debrecenben a rendszeres bábműsorok hiányának okait kutadjuk, a bábozás tevékenységének növelése, nagykorúvá avatása mellett is szólni kívánunk; mert úgy véljük, a változás esélye ettől elválaszthatatlan; pontosabban ennek függvénye.

Mindjárt azt is tisztáznunk kell azonban, hogy a *bábozás mint tevékenység nem merül ki az amatőr és hivatásos csoportok működésével.* Az óvodától az iskoláig éppen mostanság növekszik meg szerepe a nevelésben, a gyermek személyiségének formálásában, a szakköri életben, s ennek hatása évek múltán bizonyosan ábrázódik majd a szervezett bábozómozgalom fejlődésében.

Bábügy

sében is. A ma gyermekeknek tehát vannak ismeretei, sőt élményei a bábozásról; de azért azt is látni kell, hogy ezek az élmények — pedagógiai szempontból — nem pótolhatják a művészi színvonalú bábelőadások érzelmi-gondolati sugárzását.

S hogy ebben milyen formában részeshülhetnek a gyerekek? Fogyatékos lehetőségekkel együtt is sokat tehetnek ezért az amatőr mozgalom iskolákban, művelődési házakban szerveződött, műhelyjelleggel működő csoportjai. E csoportok eredményessége döntő mértékben a vezetők szakképzettségén, rátermettségén múlik. Ha belepillantunk a statisztikába, láthatjuk, hogy Hajdú-Bihar megyében jelenleg 61 bábvezető tartanak nyilván (ebből 20 debreceni), csoportja azonban mindössze 28-nak van (10 Debrecenben). S ha az is tudjuk, hogy a vezetők közül 1982 nyaráig csak 8 rendelkezett C és B kategóriás minősítéssel (28-an ekkor szerepeltek alapfokú képesítéssel), elképzelhetjük, hogy milyen hatásokkal dolgoztak ezek a csoportok.

Mégis ezt a mozgalmat — ha szabad annak nevezni — kell a várt felemelkedés alapjának tekintenünk, mert az érdeklődő, elhivatott amatőrökből kerülhetnek ki a művészeti magasodó bábozás leendő papjai és szolgálói.

Amatőr és (vagy) hivatásos

Hivatásos együttes két helyen, Budapesten és Pécsen működik az országban — egyelőre tehát ezek léte a kivétel, s hiányuk az általános. Ezt a hiányt köztes megoldásként a nagyobb művelődési intézmények, esetleg üzemek által patronált, előadások létrehozására hivatott, amatőrökből verbuválódott, de többnyire profik vezette csoportok próbálják pótolni. Már amennyire ez lehetséges.

Debrecenben két ilyen, jelentősebb múltú társulást ismerünk. A *Vojtina* együttes a Debreceni Postaigazgatóság és a városi tanács, újabban

pedig a megyei KISZ-bizottság támogatja. Bár személyi és anyagi nehézségekkel küszködött a csoport, tavaly 200 előadást tartott, ami amatórtól nagyon nagy szám. Viszont jelzi az igényeket. Az együttes nagy veszteségeket szenvedett akkor, amikor vezetője és néhány tagja az alakuló pécsi bábszínház stábjára cserélte a nem létező debrecenieket. Ez a hiány a mai napig érezteti hatását.

A másik csoport a megye leginkább pártfogolt, legjobb körülmények között dolgozó együttese: a Kőlcsey Művelődési Központ *Ludas Matyi* bábszínháza. Felnőtt és két ifjúsági csoportjának élére kifejezetten bábművészeti előadóként telepített ide más megyéből vezetőt a művelődési központ. Nem sokkal később, 1978-ban pedig átadták az új épületet, amelyben külön bábszínház épült, vélhetően minden igényt kielégítően.

Azóta azonban eltelt néhány év, s a *bábszínházról* kiderült, hogy *kis mérete miatt alkalmatlan rentábilis előadások tartására; a Ludas Matyi Színpad pedig jösszerűen csak nevében folytatta a hagyományokat, igazából nem sikerült bizonyítani életképességét.* Produkcióinak színvonalára rendre alatta maradt a kívánalmaknak, olyannyira, hogy a nézőtérben ülők sokszor félhaborodásuknak adtak hangot. S nemcsak a felnőttek. Legutóbbi *Csipike, a gonosz törpe* című műsorukat le is kellett venni a programból. 1982-ben 6 bábozóval 20 alkalommal szerepelt a bábszínházban; ebből 9 fHződik a Ludas Matyi névéhez.

A megoldás

Hát itt tartunk most, 1983 januárjában. Valószínűleg kedvezőbb lenne a kép, ha adataink volna a városban tartott valamennyi bábozóról is — de ezeket az adatokat lehetetlen beszerezni.

Mi jóban reménykedhetünk az új esztendőben? Talán abban, hogy az illetékesek tisztában vannak a helyzet árnyalataival, s ki-ki a maga módján keresi is a megoldás lehetőségeit. A városi tanács

művelődési osztályán az óvodai-iskolai bábozás jelentőségét hangsúlyozzák, s szeretnék nemcsak a báb-, hanem mindenféle gyermekelőadások arányát növelni. Kérek áldozni szerkesztett gyermekműsorok létrehozására, a városi művészi erőknek fokozottabb bevonására. A lakótelepeken élők nagy számát figyelembe véve bázisul az Újkerti Művelődési Központot választották ki azzal a megjegyzéssel, hogy a jelentkező igényeket nem képes néhány művelődési intézmény kielégíteni; ehhez szükség van az iskolák *közmművelődési tevékenységének bővítésére* is.

Felismerték a változtatás kényszerét a Kőlcsey Művelődési Központ vezetői is — s ezzel együtt azt, hogy ennek feltétele *korábbi döntések felülvizsgálata és újabb döntések meghozatala.* Tisztán látják azt is, hogy az igények tovább amatőr módon nem elégíthetők ki: az öntevény együttesek hosszabb távon nem képesek a rendszeres előadásokra, a kívánt művészi színvonal állandósítására. Arról a jelenlegi gazdasági körülmények között illúzió ábrándozni, hogy — a pécsihez hasonlóan — a debreceni Csokonai Színház tagozataként önálló bábszínház jöjjön létre. Továbbra is kell támaszkodni a jó amatőr együttesekre, de megoldást csak a profi alapokon szervezett társulat hozhat. Hivatásos vezetőkkel, félétszúkkal kell biztosítani a megfelelő személyi összetételt együttes létrehozását, a fejlődés lehetőségét.

A bábozás rendkívül összetett művészeti ág: művészet dramaturgiai, szcenikai, képzőművészeti, zenei, színesi, gyermeklélektani ismereteket egyaránt kíván. Nagyon kevesen vannak azok, akik mindeme kívánalmaknak megfelelnek; ezért a legfőbb gond a szakemberek hiánya. De meg kell őket keresni, Debrecenbe kell őket hozni és megadni nekik az önálló alkotás lehetőségeit: ezt kívánja a városban élő 35 ezer 14 éves aluli érdeke. Hiszünk, hogy ez nem elsősorban anyagi kérdés.

S mit tehetünk ehhez mi magunk hozzá? Talán egy ígéretet: két év múlva, 1985 januárjában visszatérünk a témára, s újból megnézzük, történt-e ezalatt valami a debreceni bábügyben.

Turi Gábor

Országos Babits Mihály vers- és prózamondó verseny

A költő születésének 100. évfordulója alkalmából a Művelődési Minisztérium, a Népművelési Intézet, a KISZ KB, a Magyar Rádió, a Tolna megyei Tanács és Művelődési Központ meghirdeti az országos Babits Mihály vers- és prózamondó versenyt.

Jelentkezhet minden olyan 14. életévét betöltött előadó, akinek nincs hivatásos előadóművészi működési engedélye, nem tagja színháznak, színházi stúdióknak, s nem nyert felvételt (előfelvételt) a Színművészeti Főiskolára.

A jelentkezők Babits életműveiből válogathatnak (verseiből, prózájából, műfordításából stb.), továbbá a Nyugat-nemzedék költőinek alkotásaiból és a tőlük napjainkig ívelő magyar lírából. A megyei elődöntők után a középöntőt a rádió közvetíti az ország hat városából, majd az országos döntőt a rádió és a televízió.

A megyei elődöntőre 12 mű ismerete szükséges: 6 Babits-vers vagy -próza (műfordítás is lehet), a másik 6 a Nyugat-nemzedék költőinek verse lehet, illetve a nyugatosoktól napjainkig terjedő magyar költészet egy-egy darabja. Az egyes művek elhangzása időtartama nem haladhatja meg az 5 percet. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban (név, életkor, foglalkozás, lakcím és esetleg színjátszó-csoport-tagság) a Kőlcsey Művelődési Központban (Hunyadi u. 1-3.).

Jelentkezési határidő: január 15.

A HÉT FILMJEI

Egy trombitás Szocsiában

Színes, bolgár film az Alekszandr Obreskov által rendezett *Serdülőkor*. Kraszin meglegelte már a középiskola „gyötrelmeit”. Nem akar tanulni, inkább a való életbe szeretne beleköszölni. Elhajtja könyveit, és vakmerően nekivág a világnak. Plovdivba igyekszik, hogy szüleitől független, önálló életet éljen. Csakhogy a törvények szerint a kiskorú nemhogy munkát nem vállalhat szülői beleegyezés nélkül, de még egyedül utaznia sem tanácsos. Így aztán Kraszin kalandos körülmények között jut el Plovdivba, s hogy nem toloncolják azonnal vissza, az egy csinos lány, Lenának köszönhető; szállást ad neki és egy címet, ahol munkát találhat...

Színes, szovjet filmalkotás az *Egy trombitás Szocsiában*, amelyet Leonyid Kvinyihidze rendezett. A film

önállótlán, de közben neves muzikusokká felnőtt tanítványok sorsát.

James M. Cain híres krimijéből, a két világháború közötti időszak bestsellerből készített kétrészes színes, amerikai filmet Bob Rafelson. A *postás mindig kétszer csepenget* című film főszereplői: Jessica Lange és Jack Nicholson. A történet főhőse Frank Chambers, aki a 30-as években munkát keresve csavarogja be Amerikát. Egy útszéli bisztrónál végre megállapodik a tulajdonos fiatal és vonzó felesége láttán. A cselekmény kettőjük szerelme és több gyilkossági kísérlet, illetve gyilkosság körül zajlik. A filmet csak 18. évben feülíleknak ajánlják.

A filmek vetítési idejéről naponta tájékoztatjuk olvasóinkat.

A postás mindig kétszer csepenget

Színes, szovjet filmalkotás az *Egy trombitás Szocsiában*, amelyet Leonyid Kvinyihidze rendezett. A film

Bizalom, korrekt együttműködés

Hozzászólás a Napló cikkéhez

A Napló december 29-i számában Filep Tibor A siker közelebb című írásában elemezte megyénk labdarúgásának helyzetét.

A cikk alapvető megállapításaival egyetértek, ugyanakkor mint a DMVSC labdarúgó-szakosztályának vezetője úgy érzem, sok probléma vár még tisztázásra, hogy a labdarúgás terén dolgozó szakemberek közös erőfeszítései újabb sikerre vezessenek. Eppen ezért szeretnék szólni azokról a gondokról, tervekről, amelyek bennünket jelenleg foglalkoztatnak.

"Bunda" nélkül

Alapkérdésnek tekintem a labdarúgás tisztaságának a védelmét. Megbocsáthatatlan bűnnek tartom, a sok ezres szurkolótábor becsapásának, ha az együttesek előre megállapodnak az eredményben. Büszke vagyok arra, hogy a DMVSC azok közé az NB I-es csapatok közé tartozik, ahol a szakvezetés és a játékosok gondolatában sem fordul meg az esetleges és sokat emlegetett „bunda”.

Hogy megyénk labdarúgása az eddigieknél is jobb eredményeket érjen el, úgy érzem, tisztázni kell néhány kérdést. Országosan is követendő példa, és az országhatárokon túlról Debrecenbe látogatók is elismeréssel szólnak azokról az erőfeszítésekről, amelyek a megyei sportpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében történtek. Maradandó értékeket, a jövő sportéletének bázisát teremtették meg azok a vezetők, akik létrehozták és tovább építették az Oláh Gábor utcai sportkötvényt. Ugyanakkor meggyőződésem, hogy ma nem lenne me-

gyenkben élvonalbeli NB I-es és egy jó NB II-es közepcsapat, ha hét-nyolc évvel ezelőtől néhány lelkes és sok áldozatot vállaló labdarúgó-szakember nem kezd hozzá a csapatépítéshez, s ha nem lettek volna azok a megyei és városi vezetők, akik segítették munkájukat, és bízták a sikerben. Akik ismerik a magyar labdarúgás belső és ellentmondásos helyzetét, tudják, milyen bonyolult és nehéz jó képességű labdarúgók átigazolása. Pedig azok a játékosok, akik jelenleg a DMVSC-ben és a D. Kinizsi-ben — sőt néhány más sportkört is említhetnék — rúgják a labdát, az elmúlt évek során kerültek Debrecenbe és váltak debrecenieké. Közben beért utánpótlás-nevelésünk, és egyre több tehetséges fiatalra lehet építeni. Úgy gondolom, egy ilyen létesítmény- és játékosbázis a legnagyobb reményekre jogosíthatja azokat, akik szeretik a labdarúgást, és őszintén kívánják megyénk sportmozgalmának minőségi előrelépését.

rendszeres közös vezetői megbeszélések, akár labdarúgó-szakosztályi ülések. Állítsuk helyre a bizalmat, teremtjük meg a korrekt együttműködés szükséges feltételeit. Akadályozzuk meg, hogy egyesek az ellentétek szítására, az egészséges légkör és a labdarúgás kárára mindig a zavarosban halász-szanak, és a klubok közötti feszültséget szítsák. Elképzelhető lenne közös átigazolási bizottság létrehozása, és így érvényesülhetnének az egyesületi és debreceni érdekek. Ekkor tudnánk a megyében levő értékeket megtartani és megőrizni.

Úgy gondolom, hogy arra nem szabad szellemi és anyagi energiát pazarolni, hogy a DMVSC mellett más debreceni klub is NB I-es célt tűzön maga elé. Más városok példája igazolja, hogy ez vidéki városban, Magyarországon tartósan nem hoz eredményt, sőt alááshatja Debrecenben az eddig elért eredményeket.

A minőség kap nagyobb szerepet

Végül arról szeretnék szólni, hol tart ma a DMVSC labdarúgó-szakosztálya, melyek a jövőre vonatkozó elképzeléseink? A meglévő értékeink megtartása mellett szeretnénk, ha fiataljaink egyre nagyobb szerepet kapnának és majd szeretnénk néhány posztra olyan labdarúgókat igazolni, akik minőségi erősítést jelentenek. Szakosztály-vezetőségünk úgy érzi, hogy Kovács Ferenc vezető edző személye — akit személy szerint a magyar labdarúgás egyik legfelkészültebb szakemberének és vonzó egyéniségének tartok — garancia arra, hogy megfelelő támogatással Debrecennek nemcsak NB I-es, de rövid időn belül akár dobogós csapata legyen. Ehhez kérünk nagyobb türelmet, megértést és főként bizalmat minden szurkolótól, s azoktól, akiktől függ a szakosztály társadalmi, erkölcsi és anyagi támogatása.

Úgy érzem, a debreceni labdarúgás elkerült ahhoz a ponthoz, hogy a mennyiség helyett a minőség juttassa majd a döntő szerepet. Ehhez, még egyszer hangsúlyoznám, feltétlenül szükséges a DMVSC, a DUSE, a Kinizsi korrekt együttműködése és minden hozzáértő és a labdarúgást támogató szakember összefogása. Értékes emberkeben, tehetséges labdarúgóknak nincs hiánya Debrecenben és megyénkben. Meggyőződésem, hogy a sikerhez elengedhetetlen az egyesületek nyitottsága, a nézetkülönbségek egymás közötti vitája, a párbeszéd, a kölcsönösségen alapuló jó viszony fenntartása.

Mindaddig, míg megbízatásom a DMVSC labdarúgó-szakosztályához köt, ezeknek az elveknek a szellemében kívánok részt vállalni a közös munkából.

Császár Ferenc,
a DMVSC labdarúgó-szakosztályának vezetője

Olimpiai ötróbbázók, figyelem!

A KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága megfelelő számú jelentkező esetén kedvezményes utazási lehetőséget biztosít az olimpiai ötróbbázók között mintegy 30 kilométeres távon kerül sor. Az utazás autóbusszokkal történne, indulás január 22-én szombaton hajnali 5 órakor a Tóthfalusi térről. Az útköltség személyenként 70 forint, visszaérkezés aznap este. Jelentkezési és befizetési határidő a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottságának pénztárában (Debrecen, Simonyi út 14. szám) január 13-ig. Az érdeklődők munkanapokon 9-12 és 14-15 óra között jelentkezhetnek a pénztárban.

AMERIKA ÉS A SPORT

Zsákolgató hétlábasok

A kosárlabdáról, az egyik leglátványosabb és szerencsére legsportszerűbbnek megmaradt labdjátékről, valamint kiválóságairól lesz szó mostani fejezetünkben. Zsákolgató „hétlábasokról”, vagyis olyan zsonglőrökről, akik legalább 7 angol lábnyira (214 centiméter magasra) nőttek, s a világ legteremtésesebb módján rendszerint két kézzel csak belehúzzák a hálós karikába fejről a rücskös labdákat.

A kosárlabda nemcsak halatlantul népszerű az Egyesült Államokban, de tagadhatatlanul „minden tájak” legszínvonalasabb bajnokságát rendezik.

Dr. James Naismith sprigfieldi főiskolai tanár találta ki a játék szabályait 91 évvel ezelőtt, s újabb jellegzetes újjávilági sportág alapjait vetette meg, mely kedveltségének tanújeleivel szinte minden amerikai család otthonában találkozunk. Kosár csúg a garázsok felett, vagy épp a sűrűn nyírt gyepre állítanak egyet-kettőt palánkjából, így nem véletlen, hogy az úttestre is gyakrabban szaladnak a gyerekek az elgurult Wilson-labda, mint a foci után. Az amerikai téniszszertársadalom legalább olyan kiapadhatatlan tehetőségforrása a kosárlabdának, mint mondjuk a szovjet gyerekek a súlyemelésnek és a birkózásnak vagy az NDK-beli az úszásnak és az atlétikának.

A csodálatos Chamberlain

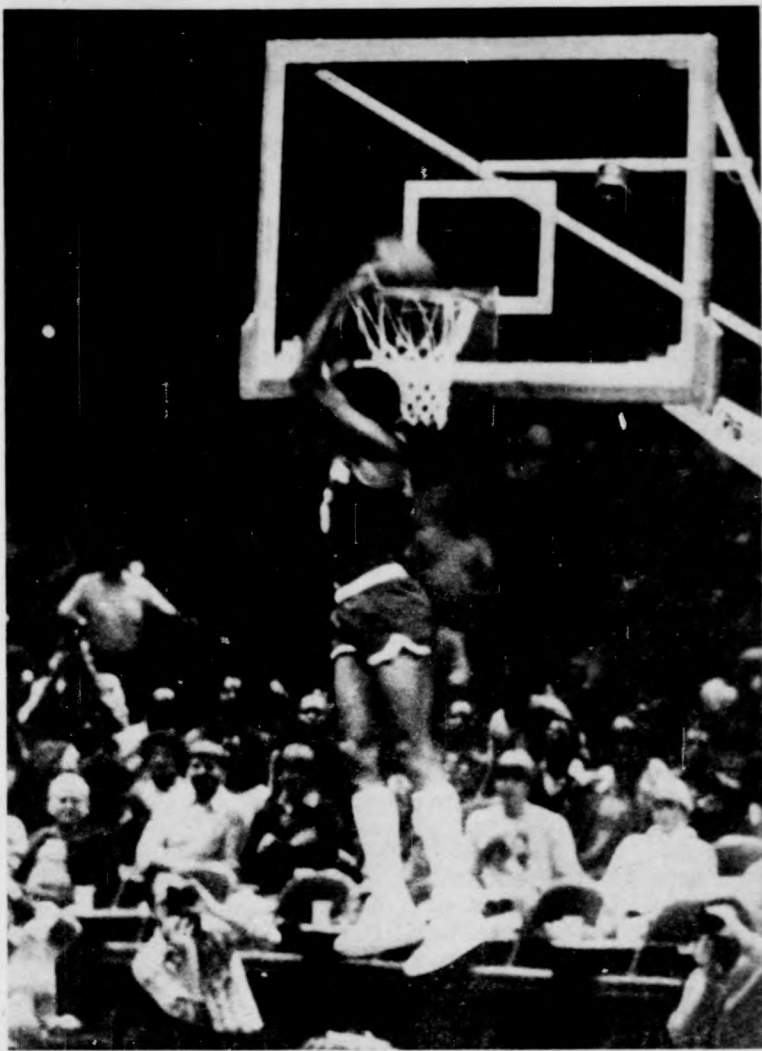
NBA = National Basketball Association, azaz Nemzeti Kosárlabda-szövetség, mely a hivatásos játékosokat tömöríti. Igaz, hogy 1949-ben vette fel végleges nevét, de már 1946-ban megszervezte bajnokságát két korábbi profiligá összevonása után. Jelenleg 23 csapat vetélkedik értékes trófeáért az októbertől április végéig tartó küzdelemsorozatban, melynek minden apró rezdüléséről ranglistákat készítenek.

Igy tartják számon a liga „minden idők” rekordjait is, melyek mindig a naprakész állapotot mutatják. Érdemes egy kis figyelmet szentelni ezekre a valóban bámulatos teljesítményekre. Kiderül, hogy az NBA eddigi 36 befezett bajnokának legnagyobb játékoségysége két-ségkivül az 1960-1973. között játszó Wilt Chamberlain volt. Kivételre tudására jellemző, hogy a játékosokról nyilvántartott 40 rekordból 21-et még mindig ő tart. Tízennygy idényben több mint 31 ezer kosarat dobott, ami mérkőzésenként 30,1-es kosárlátogat jelent. De a nagy Wilt azt a csodát is megcsinálta 1962. március 2-án, hogy a Philadelphia Warriors piros mezében egymaga 100 pontot szerzett a New York Kincks elleni 169:147-es győztes mérkőzésen. Az 1962-es idényt pedig mérkőzésenkénti 50,4-es átlaggal, összesen 4029 kosárral zárta!

Az egykori kiváló játékosra még manapság sem csak sikerei színhelyén, Philadelphiában, San Franciscóban és Los Angelesben emlékeznek, hisz visszavonulása után kilenc évvel is rendszeres szereplője a reklámoknak. New Yorkban a Kennedy repülőtér felé vezető úton még mindig az őt ábrázoló reklamhökkeneti meg leginkább az arra autózókat. A hatalmas méretű és koraszerűnek mulhatatlan népszerűségének arányait is jól szemlélteti.

Erősítsd a gyengébbet!

Az NBA persze manapság is több csodával jelentkezik. Például azzal, hogy a profi csapatok között nem kieséses rendszerben folyik a bajnokság, a mostani utolsóból jövőre akár első is lehet. Persze ez az előlegezett bizalom csak a bajnokságban való szereplési lehetőség, s nem az erőviszonyok váratlan változhatóságára teljesül ál-

Julius Erving látványos pontszerzése Clevelandben

talában. Egy érdekes igazolási szabályt viszont valóban bevezettek azért, hogy az erőegyensúlyt a bajnokságban ne nagyon bontsa meg. Eszerint: a különböző egyetemek legtehetségesebb kosarazó 230 végzős hallgatóját szakértők rangsorolják első profi szerződésük megkötése előtt. Belőlük lesznek tehát valahol az első éves profik, vagyis rookie-k. A szabály az, hogy a 23 profi csapat mindig a legutóbbi bajnokságban kialakult sorrend fordítottja szerint választhat a rangsorolt tehetségek közül. Legutóbb például a legjobb eredményű profijelöltet az utolsó helyezett Cleveland Cavaliers szerzhette volna meg, míg a bajnok Los Angeles Lakersnek először csak a huszonharmadiknak rangsorolt új játékos juthatott volna. Persze a gyakorlat sokszor eltér az elméletől.

„Egy fecske nem csinál nyarat, azaz James Worthy sem biztos, hogy kihúzza bennünket a csávából!” — gondolták a mostanában csapnivalóan szereplő clevelandiek, s egy közvetett csere, no meg egy kis „lelépési díj” ellenében átdáták választási jogukat épp a bajnok Lakersnek.

S a Los Angeles Lakers most újabb bajnoki címe felétör, nem is reménytelenül, hisz sorai közt találjuk az utóbbi évek két legnagyobb „ászát” Earvin Magic Johnson és az 1971-től magát Kareem Abdul Jabbarra műorumánostól Lew Alcindort. Amit ezek a „hétlábas” néger fiúk két kezükkel tudnak, azon még Jack Nicholson, Elliot Gould és színésztársai is a helyszínen szeretnek elgyönyörködni (amint a tv-közvetítésekből is kiderült), hisz a filmváros Hollywood épp Los Angeles egyik külvárosa.

Labda- és filmművészet igen közel kerültek hát egymáshoz. A 220 centiméteresre nőtt Jabbar volt az első, aki (még Alcindor néven) az UCLA egyetlen színeiben háromszor egymás után érdemelte ki az NCAA egyetemi bajnokság legjobbjára címet. Ilyen előzmények után lett legjobb első éves profi, majd többszörös gólkirály. Hétszer az év legjobb játékosra címet is megkapta, melyet utóljára 1980-ban ítélték jávára. Többször volt szerencsém megtekinteni a Lakers bámulatos meccseit, melyek közül a Denver Aranyrögök, azaz a Denver Nuggets elleni 143:129-es győzelem volt a legemlékezetesebb. Ez az eredmény is nagyszerűen szemlélteti annak a bajnokságának a színvonalát, amelyben a mérkőzések 90 százaléka a vesztes csapat is 100 pont felett dob. A denveriek éppen ez, a november végén játszott mérkőzésük

volt megszakítatlan sorrendben a 130. olyan találkozójuk, melyen ismételtlen 100 pontot dobtak legalább. Mintha a csapatok egy sajátos fogadalmat tettek volna: „Győzhetünk vagy veszíthetünk, mindegy; lényeg, hogy 100 ponton alul ne dobjunk!”

A mai kor nagyjai

Novemberben is született például egy 154:147-es eredmény, de ez csak megközelíténi tudta a nyolc éve San Diegóban játszott Conquistadors—New York Nets találkozó 176:166-os rekordját. Erdekesség még, hogy a New York-i színeknél akkor 63 pontjával egy Julius Erving nevű játékos volt a legeredményesebb. Ez az alig 2 méteres Julius Erving is a megtisztelt „doktor” címhez. Először az ő kedvéért gyűlt össze tízezer kosárlabdabaráttal a clevelandi sportszarnokban, no meg a tavaly legjobbnak választott, s Houstonból átigazolt másik sztár, a Dr. J.-nél 10 centiméterrel magasabb Moses Malone kedvéért. Moses volt az első olyan profi játékos, akit nyolc éve egyenesen a középiskolából szerződtettek hivatásos nagycsapathoz! Fantasztikus tehetségű tárházából azon a „hétlábas” clevelandi estén csak néha sütöttek el egy-két „poent” ezek a klasszikusok, hisz a szükség csak ritkán kívánta meg a 120:102-es javukra végződött találkozón pályára lépésüket. Ervingnek egy dupla pürett után hátál a palánknak történt „szoklását” — még ha az előttem lelkendezve felugró fotóriporterek miatt bemozdulva is — szerencsére sikerült megőrkítenem. Majd letettem én is a fényképezőgépet és figyelmemet a lencsék állításáról kizárólag a játék élvezésére összpontosítottam a hátralevő percekben.

Közben arra gondoltam, hogy ezt a nagyszerű játékot hazai gyengélkedésből egykettőre talpra lehetne állítani, ha a amerikai profiligák találkozóit közül havonta moordjuk evet a Budapest Sportszarnokban játszánának!

Csúbk Zoltán
(Folytatjuk)
Következik: Nem kerek, ritkán rúgják, mégis foci

Bizalmatlanság, széthúzás

Nekem személy szerint mint szakosztályvezetőnek mégis rossz a közérzetem. Gondjaim és aggódnivalóim vannak. Miért? Mindenekelőtt a városban meglévő bizalmatlanság, a szakosztályok széthúzása miatt. Nagyon sokan csak a létesítményfejlesztési program esetleges lemaradását vagy apró hibáit látják és nem az épülő remekművet. Számosan csak az elhibázott igazolásokra emlékeznek, és nem beszélnek a sikerekről, nem veszik figyelembe azokat az erőfeszítéseket, amelyek nélkül ma nem tarthatna ott megyénk labdarúgása, ahol tart. Igaz, néhány játékos családost okozott, előfordult, hogy a kiszemelt játékosok végül nem kerültek Debrecenbe. Volt és van darc, de ez hozzátartozik az egyesületek, szakosztályok életéhez. Mégis úgy érzem, ha a minőségi fejlesztés nem történik meg, ma nem lenne NB I-es és NB II-es csapatunk.

Szép számmal vannak még ma is olyanok, akik az egyesületi fúzió miatt keseregnek, pedig a fúzió elhatározott sportpolitikai döntés, jövőt és elvonalt teremtő, stabilizáló elhatározás volt. Vannak, akik nem a DMVSC-ben látják a jövő NB I-es csapatát. Mások úgy vélik, hogy a kel-

leténél nagyobb szellemi és anyagi ráfordítást, társadalmi összefogást igényel a labdarúgás szintentartása. Sorolhatnám még azokat a véleményeket, a sportkörökön belüli feszültségeket kiváltó okokat, amelyek vezetőket megosztanak, a minőségi fejlesztés útjában állnak. Sokszor érzem úgy, hogy egyesek nem azt tartják lényegesnek, hogy Debrecennek van NB I-es csapata, és hogy belátható időn belül lehet ez az együttes dobogós is, hanem az faj, az okoz gondot, hogy miért nem a DUSE vagy esetleg a Kinizsi az. Felteszem a kérdést: nem az a lényeg, hogy Debrecenben is a labdarúgás legyen, hanem a szubjektív benyomások és elhatározások akadályozzák az előrelépést?

Ugyanakkor azt is szeretném hangsúlyozni, hogy fontos a D. Kinizsi és a DUSE egyesületi érdekeinek tiszteltetben tartása is. Úgy gondolom, a csapatépítési törekvéseket segíteni és támogatni kell, úgy, hogy a megyén belüli sportmunka-megosztásban mindhárom klub zavaratlanul, önállóan, de egymással jól együttműködve végezze sajátos feladatait. Ennek megértése nélkül nincs minőség a további előrelépésre sem.

Rivalizálást, ne gáncsoskodást!

Mit tartok a leglényegesebbnek? Legyen egységes a vezetés, az elfogadott és érvényben levő sportpolitikai határozatok végrehajtásában minden sportkör valósítsa meg fejlesztési koncepcióit, ki-ki képviselje elkötelezetten saját egyesületi érdekeit.

Legyen jó értelemben rivalizálás Debrecenben, de szűnjön meg az egymásra mutogatás, a gáncsoskodás. Kerüljön folyamatos munkakapcsolatba a három sportkör egyesületi vezetése és labdarúgó szakosztálya (DUSE, DMVSC, Kinizsi). Legyenek

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Avellino (14)—Udinese (6)	x,1,2	1,2	1	x,1
2. Cagliari (10)—Ascoli (12)	1,x	x	1,x	1
3. Fiorentina (9)—Pisa (11)	1	1,x	x,1	1,x
4. Genoa (13)—Juventus (3)	x,2,1	2,x	1,x	2
5. Torino (5)—Roma (1)	1,x	x	x	2
6. Cremonese (4)—Cavese (5)	x,1	1,2	1,x	1,x
7. Foggia (19)—Catania (3)	x,1	x,2	x,2	1
8. Lecce (8)—Milan (2)	2,x	2	2	2
9. Monza (20)—Bari (15)	x,1	x,1	1,x	1,x
10. Palermo (9)—Atalanta (14)	1	1,x	1	1
11. Perugia (18)—Campobasso (10)	1,x	x,1	1,x	1,x
12. Reggina (17)—Bologna (11)	x,1	x	x	1
13. Sambenedetti (12)—Varese (13)	x,1	x,1	1	1
14. Verona (2)—Sampdoria (8)	1,x,2	1,x	1,x	1,x
15. Cesena (7)—Napoli (16)	x,1,2	1,x	1,x	1
16. Lazio (1)—Arezzo (6)	1	1,x	1	1

